

Hvem eier deg?

Hva skjer med DNA-et ditt når du deler det?

Hva er genetisk testing?

Ved genetisk testing analyseres en persons DNA – oftest via blod-, vev- eller spyttprøve - for å lage en DNA-profil

Gjøres både...

- Kommersielt
 - Slektsinformasjon og opphav
 - Sykdomsrisiko
- Medisinsk
 - Undersøke risiko for arvelige sykdommer
 - Stille diagnoser

Hva gir du fra deg?

- **Hele genomet ditt!**
- DNA inneholder unik informasjon om deg
- Det kan avsløre helse, sykdomsrisiko og slekt

Ditt valg påvirker flere enn deg

Visste du?

Data lagres lenge etter at du er død

Informasjon kan spores tilbake til familien din - selv når du ikke er her lenger

Hvilke risikoer finnes?

Hacking

23andMe-lekkasje i 2023
14 000 brukere direkte berørt
6,9 millioner brukere indirekte
Gjenbrukte passord

Salg av data

Videresalg eller deling av data til selskaper du ikke har kontroll over

Forskning og kommersielt bruk

DNA du har delt til forskning kan brukes til andre formål enn det du samtykket til

Finnes det fordeler?

Kriminalsaker

I Golden State kille-saken i USA ble en mistenkt identifisert via slektingers DNA i åpne DNA-databaser

Slekt

Kan oppklare slektskap og gi innsikt i egen opprinnelse

Forskning

Kan bidra til medisinsk forskning og utvikling av nye behandlinger

ADVARSEL!

Genetisk informasjon er det mest sensitive du har. Når du først har delt den, kan det ikke trekkes tilbake - og både du og din familie kan påvirkes.

Referanser

Datatilsynet. (2023). *Genetiske undersøkelser og personvern*. https://www.datatilsynet.no/globalassets/global/dokumenter-pdf/rettinger-og-plikter/rapporter/genetiske_undersokelser_rapport_v2.pdf

Gymrek, M., et al. (2019). *Identifying personal genomes by surname interference*. Science. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6616921/>

23andMe (2026) <https://www.23andme.com/dna-ancestry/>

Bioteknologirådet. (2022). *Gentesting og genetiske undersøkelser*. <https://bioteknologiradet.no/temaer/gentesting/>

